

Briselē, 2021. gada 16. jūlijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2021/0208(NLE)

10851/21
ADD 4

JUSTCIV 118
IA 141

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 16. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2021) 193 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentam Priekšlikums Padomes Lēmumam par Eiropas Savienības pievienošanas Konvencijai par ārvalstu spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2021) 193 *final*.

Pielikumā: SWD(2021) 193 *final*

Briselē, 16.7.2021.
SWD(2021) 193 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentam

Priekšlikums Padomes Lēmumam

**par Eiropas Savienības pievienošanos Konvencijai par ārvalstu spriedumu atzīšanu un
izpildi civillietās un komerc lietās**

{COM(2021) 388 final} - {SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final}

Kopsavilkums
Ietekmes novērtējums par Eiropas Savienības pievienošanas Konvencijai par ārvalstu spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās ("Spriedumu konvencija")
A. Rīcības nepieciešamība
Pamatojums. Risināmā problēma
Pašlaik ES iedzīvotāji un uzņēmumi, kas vēlas, lai Eiropas Savienībā izdots spriedums tiktu atzīts un izpildīts trešā valstī, saskaras ar dažādām tiesību sistēmām, jo nepastāv visaptverošs starptautisks satvars attiecībā uz ārvalstu spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās. Tas nozīmē, ka izpildes kreditoriem ir jāorientējas dažādos trešo valstu tiesību aktos par ārvalstu spriedumu akceptēšanu, kā arī spēkā esošajos divpusējos, reģionālajos un daudzpusējos līgumos. Tāpēc personām, kas iesaistās starptautiskā tiesvedībā, ir jāiegulda līdzekļi un laiks, kā arī bieži vien jāpiesaista ārēji speciālisti, lai sagatavotu stabilu tiesvedības stratēģiju ar mērķi nodrošināt, ka viņu spriedums tiek izpildīts. Šī sarežģītība , kā arī saistītās izmaksas un tiesiskā nenoteiktība ir atturoši faktori, kas, iespējams, liek uzņēmumiem un iedzīvotājiem vai nu izvairīties no strīdu risināšanas tiesā un meklēt citus strīdu risināšanas veidus, vai atteikties no prasījumu celšanas, vai arī izlemt vispār neiesaistīties starptautiskos darījumos. Tam savukārt var būt negatīva ietekme uz ES uzņēmumu un iedzīvotāju vēlmi iesaistīties starptautiskās tirdzniecības un ieguldījumu aktivitātēs. Turklāt, tā kā ES spriedumu izpilde trešās valstīs ir neskaidra, ir traucētas ES uzņēmumu un iedzīvotāju tiesības uz tiesu iestāžu pieejamību .
Paredzamie šīs iniciatīvas mērķi
Vispārējie mērķi ir uzlabot tiesu iestāžu pieejamību ES uzņēmumiem un iedzīvotājiem, izmantojot sistēmu, kas atvieglo ārvalstu spriedumu atzīšanu un izpildi jebkurā pasaules vietā, kur ar tiesas spriedumu atzītajam parādniekam ir aktīvi, tādējādi veicinot starptautisko tirdzniecību un ieguldījumus . Konkrētāk, šīs iniciatīvas mērķis ir uzlabot juridisko noteiktību un paredzamību starptautiskajās tiesvedībās, samazināt izmaksas un procesa ilgumu un nodrošināt trešo valstu spriedumu atzīšanu un izpildi ES tikai tad, ja ir ievēroti ES tiesību pamatprincipi un nav ietekmēti ES iekšējie acquis par to pašu tematu.
ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība
Iniciatīva ietilpst ES ekskluzīvajā kompetencē. Tas nozīmē, ka atsevišķu dalībvalstu pievienošanās šai konvencijai nav iespējama un izvirzītos mērķus var sasniegt vienīgi, rīkojoties ES līmenī.

B. Risinājumi
Apsvērtie legīslatīvie un nelegīslatīvie politikas risinājumi. Vēlamais risinājums Pamatojums.
Ņemot vērā ES pastāvīgo atbalstu un dalību sarunās, kuru rezultātā 2019. gadā tika pieņemta Konvencija, kā arī ES galveno interešu saglabāšanu procesā, iespēja nepievienoties Konvencijai galvenokārt tika ņemta vērā kā kritērijs, lai novērtētu vairākus politikas risinājumus, apsverot pievienošanas.
Šajos risinājumos tika apsvērta ES pievienošanās Spriedumu konvencijai bez deklarācijas vai noslēdzot deklarāciju saskaņā ar Konvencijas 18. pantu un paredzot izņēmumus tās piemērošanā noteiktās jomās (patērētāju, nodarbinātības vai apdrošināšanas jautājumi, kā arī jautājums par nekustamā īpašuma komercnomu) vai attiecībā uz spriedumiem civillietās un komercietās, kurās iesaistītas valstis vai valsts struktūras, saskaņā ar Konvencijas 19. pantu. Vēl kāds risinājums, kas tika apsvērts, bija pievienošanās, izdodot abas deklarācijas saskaņā ar 18. un 19. pantu.
Vēlamais risinājums ir pievienoties Konvencijai ar ierobežotu, mērķtiecīgu deklarāciju, izslēdzot to trešās valsts spriedumu atzīšanu un izpildi ES tiesās, kas pieņemti par tāda nekustamā īpašuma komercnomu (īri), kurš atrodas ES teritorijā. Tiek uzskatīts, ka deklarācija, kas izslēgtu visus citus apsvērtos jautājumus, nav vajadzīga, jo Konvencija nodrošina pietiekamu aizsardzību vajākamajai pusei, lai arī atšķirīgi, nekā paredzēts ES <i>acquis</i> , un ka atšķirībā no vēlamā risinājuma plašākas deklarācijas varētu liegt pilnībā sasniegt šīs iniciatīvas mērķus. Lai

arī **vēlamais risinājums uzlabo tiesu iestāžu pieejamību un ir paredzēts, lai veicinātu starptautisko tirdzniecību un ieguldījumus**, tas arī **palielinās juridisko noteiktību un paredzamību starptautiskajās tiesvedībās, samazinās izmaksas un procesu ilgumu un pilnībā atbilst ES *acquis* šajā jautājumā**, proti, Briseles I.a regulai (Regula (ES) Nr. 1215/2012). Saskaņā ar šo regulu ES tiesām ir izņēmuma jurisdikcija pieņemt spriedumu strīdos, kas saistīti ar tāda nekustamā īpašuma komercnomu, kurš atrodas ES teritorijā.

Atbalsts konkrētajiem risinājumiem

Pievienošanos Spriedumu konvencijai atbalstīja gan dalībvalstis, gan pārliecinošs ieinteresēto personu vairākums (tieslietu speciālisti, uzņēmumi, juristu un tiesas izpildītāju profesionālās organizācijas, akadēmiskie eksperti u. c.). Attiecībā uz iespēju izdot deklarācijas — dalībvalstis iebilda pret deklarāciju uz Konvencijas 19. panta pamata un nepauda skaidrus viedokļus par deklarācijām saskaņā ar 18. pantu. Tikai dažas ieinteresētās personas deva priekšroku tam, lai pievienošanās notiktu ar deklarāciju saskaņā ar 19. pantu, savukārt attiecībā uz deklarācijām saskaņā ar 18. pantu netika konstatēta skaidra tendence.

C. Vēlamā risinājuma ietekme

Ieguvumi no vēlamā risinājuma (ja nav, no galvenajiem risinājumiem)

Analizētie **tiešie ieguvumi ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem**, cenšoties panākt, lai ES spriedums tiktu atzīts un izpildīts valstīs, kas ir galvenie tirdzniecības partneri (Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Kanāda, Ķīna, Dienvidkoreja, Japāna, ASV), tiek lēsti robežās **no 1,1 miljona EUR līdz 2,6 miljoniem EUR** atsaucē periodā (2022–2026). Tas attiecas uz **paredzamo izmaksu samazinājumu par 10–20 %** saistībā ar ES spriedumu atzīšanu un izpildi trešās valstīs. Turklāt paredzams, ka vidējais **procesu ilgums samazināsies vidēji par trim līdz sešiem mēnešiem**.

Šim risinājumam būs pozitīva ietekme uz lielāko daļu dalībvalstu tiesisko sistēmu, tiecoties **uzlabot pašreizējo trešo valstu spriedumu pieņemšanas līmeni 22 dalībvalstīs**. Pārējām četrām dalībvalstīm situācija pēc pievienošanās nepasliktināsies, salīdzinot ar pašreizējo situāciju, taču tajās uzlabojumi būs minimāli vai to nebūs vispār. Turklāt šis risinājums **pilnībā atbilst ES *acquis*** (Briseles I.a regula), un tā rezultātā būtu sasniegta visaugstākā saskaņotības pakāpe šajā līmenī.

Vēlamā risinājuma izmaksas (ja nav, galveno risinājumu izmaksas)

Sagaidāms, ka **dalībvalstu valsts iestādēm radīsies zināmas vienreizējas izmaksas**, kas saistītas ar Konvencijas īstenošanu, taču tās, visticamāk, būs nelielas. Tiesu iestādēs, iespējams, būtu **neliels tiesvedību skaita pieaugums** atsaucē periodā, taču šo pieaugumu **kompensēs paredzamais procesu ilguma samazinājums**. Nav paredzamas izmaksas uzņēmumiem vai iedzīvotājiem.

Ietekme uz uzņēmumiem, arī MVU un mikrouzņēmumiem

ES uzņēmumi gūs labumu no uzlabotas juridiskās noteiktības un paredzamības starptautiskos darījumos. Sagaidāms, ka šie ieguvumi būs **ievērojamāki MVU**, nevis lieliem uzņēmumiem, jo lielle uzņēmumi parasti izvēlas šķīrējtiesas procesu, nevis tiesas procesu, cenšoties atrisināt starptautisku tiesisku strīdu. Ciktāl ES uzņēmumi iesaistās tiesvedībās, tie gūs labumu no **uzlabotas tiesu iestāžu pieejamības**, pateicoties lielākai iespējamībai, ka Eiropas spriedumi tiks atzīti un izpildīti trešās valstīs, bet arī no **zemākām izmaksām (par 10–20 %)** un **īsāka tiesas procesa (par 3–6 mēnešiem)**. Ņemot vērā savstarpējo iedarbību, ko radīs ierosinātā deklarācija, kuru izdos ES, šie ieguvumi neattieksies uz ES uzņēmumiem, kas vēlas panākt Eiropas sprieduma atzīšanu un izpildi lietā par tāda nekustamā īpašuma komercnomu, kas atrodas valstī, kurā vēlas panākt šo izpildi. Taču, tā kā ir paredzams, ka šādu spriedumu būs maz, šīs situācijas neietekmēs kopējo pozitīvo ietekmi uz uzņēmumiem.

Nozīmīga ietekme uz valstu budžetiem un pārvaldes iestādēm

Nav paredzams, ka iniciatīva nozīmīgi ietekmēs valstu budžetus un valsts pārvaldi. Paredzams, ka pašreizējie resursi būs pietiekami, lai īstenotu Konvenciju.

Cita nozīmīga ietekme

Paredzams, ka līdz 2026. gadam tirdzniecība ar precēm un pakalpojumiem ar izvēlētām trešām valstīm, kā arī ārvalstu tiešie ieguldījumi šajās valstīs palielināsies 0,3–1,6 % apmērā. Turklāt Konvencija var veicināt spriedumu atzīšanu un izpildi valstīs, kur pašlaik ir ārkārtīgi sarežģīti izpildīt ES spriedumus par labu ES kreditoriem, un tiks panākta netieša ietekme uz tirdzniecības veicināšanu ar šādām valstīm.

Galu galā šī netiešā ietekme varētu veicināt uzlabotu ekonomikas izaugsmi un darba vietu radīšanu.

D. Turpmākā rīcība

Politikas pārskatīšanas termiņš

Pēc trim līdz pieciem gadiem pēc ES pievienošanās.